

Folkaktionen Ny Rovdjurspolitik

<http://folkaktionen.com/>

Sven-Olof Åsberg

Sametinget anne.walkeapaa@sametinget.se

Naturvårdsverket ulrika.hagbarth@naturvardsverket.se

registrator@naturvardsverket.se

Kompletterande synpunkter till arbetet med traditionell kunskap och biologisk mångfald

Efter workshop på Naturvårdsverket 2017-12-05 om att stärka bevarandet av traditionell kunskap om Sveriges biologiska mångfald.

Att säkerställa artiklarna 8j och 10c kommer att möta genomförandehinder i dagsläget och framåt i tid på grund av att svensk landsbygd tillåts att avfolkas och många traditionella nyttjandeformer trängs tillbaka. En väsentlig problemfaktor är det faktum att riksdagen beslutat att vargen åter ska etableras i Sverige.

Statens styrmedel. Politiska beslut, lagar och ekonomiska åtgärder måste ge de möjligheter som kommer att krävas för att lyckas. Från statligt håll anser man att ett sätt att kunna försörja sig på landsbygden är mångsyssleri. Då måste förutsättningarna för detta bevaras och skapas.

Varför har vargen inte plats på svensk landsbygd? Man får inte överskatta vargens betydelse som toppredator i den svenska faunan. Eller som tidigare forskaren på Viltskadecenter, Bo Liberg sa vid en konferens i Vålådalen. "Vargen som art behöver inte Sverige för sin överlevnad. Det är Sveriges riksdag som har beslutat att Sverige ska ha varg", slut citat.

Genom vargens återkomst så återkom också den gamla konflikten mellan människa och varg. Vargen var under första halvan på 1900 talet mer eller mindre borta från landsbygden. Ett svårt hot mot betande tamdjur och löshunds jakt när naturen skulle skattas hade över tid eliminerats. Att åter släppa fram vargen som frilevande predator är ett svek mot tamdjurshållande på landsbygden då mycket av traditionell kunskap är kopplad till hållande av tamdjur. Att beröva bonden möjligheten att släppa ut djuren på skogsbete." i det område som nu åter är vargens, utanför stängslet", betesdjur som själva gör det som mänsklig hand inte kan, nämligen välja rätt växtlighet till foder och därmed skapa sitt eget värde. Att med stängsel begränsa betet för tamdjuren på grund av rovdjur är fullt jämförbart med att ta bort verktygslådan för bilmekanikern, snickaren eller någon annan hantverkare. Vilket ju vore otänkbart. Betande djur på fåbodvall har aldrig varit instängslade utan speciell orsak. Det var vallen och grödan som skulle skördas till vinterfoder som skyddades mot avbetning från djuren med stängsel, de betande djuren hölls utanför stängslet. Därför är vargens återkomst utanför stängslet där betesdjuren ska vara ett tankefel. Det erfordras kraftfulla och helt andra insatser än idag om man ska värna dessa verksamheter mot rovdjurens och särskilt vargens negativa inverkan.

Motsvarande gäller det jaktliga utbytet. Det är inte rimligt och det upplevs inte som rättvist att en mark helt plötsligt kan bli utan jaktligt värde på grund av en vargetablering.

Löshundjakten är en särskild nordisk jaktform med speciellt framavlade nordiska hundraser till jägarens hjälp. Att i dessa sammanhang tala om adaptiv förvaltning av varg och tro att jägaren kan gå ut i skogen och släppa sin jakthund med risk för att hunden blir tagen av varg (en form av rysk roulette) är inte seriöst. Hur ska man kunna vänja sig vid ett sådant förhållande? Vi vill också referera till Jordbruksverkets handlingsplan för uthållig förvaltning av svenska husdjursraser (SJV Rapport 2010:14 Reviderad). I denna handlingsplan berörs även de hotade svenska hundraserna, såväl vallhundar som jakthundar. De traditionella svenska jaktformerna och de särskilda jakthundraserna har visat sig lämpliga även ur effektivitets- och djurskyddssynpunkt och utgör en viktig del av jakten som svenskt kulturarv. Det är väsentligt att dessa blir bevarade i tillräckligt antal och med största möjliga genetiska variation. De svenska specialjakthundklubbarna svarar här för ett viktigt arbete. Detsamma gäller eftersöksjägare och skyddsjägare och de särskilt skolade hundar som regelmässigt, året om och dygnet runt, utför samhällsangelägna uppdrag för att minska djurlidande och eliminera risker för person- och sakskador. Det erfordras kraftfulla och helt andra insatser än idag om man ska värna dessa verksamheter mot rovdjurens och särskilt vargens negativa inverkan.

Både betesbruk, jakt och hundverksamhet är samhällsangelägna verksamheter och delar i landsbygdens möjligheter som står till buds för det mångsyssleri som rekommenderas av riksdagen för att hitta möjligheter att bo kvar på landsbygden. Vilket också är en del av förutsättningen att verka som kunskapsförvaltare och traditionsbärare.

Sammanfattningsvis, människor måste kunna bo kvar på landsbygden och ha rätt att värna sina näringar mot olika rovdjur om artiklarna 8j och 10c ska kunna uppfyllas.

Älvdalen 2017-12-09

Sven-Olov Åsberg,

enl. uppdrag för Folkaktionen Ny Rovdjurspolitik

sven-olov.asberg@telia.com